

ΓΝΩΜΗ της Ο.Κ.Ε.

“Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων
εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών
υπηρεσιών και άλλες διατάξεις”
(Σχέδιο Νόμου)

Αθήνα, 8 Δεκεμβρίου 2004

Διαδικασία

Στις 9.11.2004, ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. **κ. Γεώργιος Σουφλιάς** απέστειλε προς γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) το Σχέδιο Νόμου με θέμα: «**Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις**».

Η Εκτελεστική Επιτροπή της Ο.Κ.Ε. συνέστησε Επιτροπή Εργασίας αποτελούμενη από τους **κ.κ. Μιχάλη Αλέπη, Κυριάκο Ρερρέ, Στέφανο Λαιμό, Ιωάννη Κωνσταντινίδη, Χρήστο Σπίρτζη** και **Ιωάννη Σωτηρίου**.

Ως Πρόεδρος της Επιτροπής Εργασίας ορίστηκε ο **κ. Στέφανος Λαιμός**. Την επιστημονική στήριξη στην Επιτροπή

Εργασίας παρείχαν οι εμπειρογνώμονες **κ.κ. Παναγιώτης Κερχουλάς** και **Γεώργιος Ρωμανιάς** και οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ο.Κ.Ε. **Δρ Αθανάσιος Παπαϊωάννου** και **κα Μαρία Ιωαννίδου**, η οποία είχε και τον επιστημονικό συντονισμό της Επιτροπής.

Η Επιτροπή Εργασίας ολοκλήρωσε τις εργασίες της σε τρεις (3) συνεδριάσεις, ενώ η Εκτελεστική Επιτροπή διαμόρφωσε την εισήγησή της προς την Ολομέλεια στη συνεδρίαση της 22 Νοεμβρίου 2004.

Η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., στην οποία εισηγητής ήταν ο **κ. Στέφανος Λαιμός**, αφού ολοκλήρωσε την συζήτηση για το θέμα στη συνεδρίαση της **8ης Δεκεμβρίου 2004**, διατύπωσε την **υπ' αριθ. 120** Γνώμη της Ο.Κ.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Σ/Ν

1. Οι στόχοι του υπό κρίση Σχ/Ν σύμφωνα με την Εισηγητική Έκθεση

Η Εισηγητική Έκθεση καταγράφει αναλυτικά τους στόχους που επιδιώκει ο νομοθέτης:

1^{ον} Την προσαρμογή της νομοθεσίας στις σχετικές οδηγίες της Ε.Ε. και ιδιαίτερα στην Οδηγία 2004/18/ΕΚ που εκδόθηκε μετά το Νόμο 3164/03.

2^{ον} Την καθοδήγηση των αναθετουσών αρχών ως προς την ενδεικνυόμενη διαδικασία ανάθεσης με τη δυνατότητα ανάθεσης προκαταρκτικής μελέτης πριν την επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης των μελετών.

3^{ον} Τη βελτίωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των αναδόχων που θα συντάξουν τις μελέτες.

4^{ον} Τη μείωση των απαιτούμενων εγγράφων για τη συμμετοχή στις διαδικασίες.

5^{ον} Τη ρύθμιση του θέματος των μελετών σε ένα ενιαίο νομοθέτημα χωρίς παραπομπή σε προεδρικά διατάγματα.

6^{ον} Τη βελτίωση επιμέρους πτυχών του θεσμικού πλαισίου.

7^{ον} Τη θέσπιση διατάξεων που να ρυθμίζουν αποτελεσματικότερα την εκπόνηση των μελετών.

2. Διατάξεις του Σχεδίου Νόμου

Το Σχέδιο Νόμου «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» αποτελείται από 45 άρθρα, κατανεμημένα σε 7 Κεφάλαια.

Το **Α' Κεφάλαιο** φέρει τον τίτλο «Γενικές Διατάξεις» και περιλαμβάνει τα άρθρα 1-3.

Στο **άρθρο 1** καταγράφονται οι ορισμοί των εννοιών που χρησιμοποιούνται στο Σχ/Ν.

Στο **άρθρο 2** ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Νόμου και οι κατηγορίες μελετών, οι οποίες είναι δυνατόν να τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ή κοινή απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

Το πεδίο εφαρμογής του Νόμου εκτείνεται στις συμβάσεις μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών που αναθέτουν οι αρχές της παρ. 9 του άρθρου 1 (οι αναθέτουσες αρχές γενικά) όταν ο κύριος του έργου, με τις δικές του υπηρεσίες, δεν εκπονεί τις μελέτες ή δεν παρέχει τις υπηρεσίες αυτές.

Στο **άρθρο 3** προβλέπεται η δυνατότητα του κυρίου του έργου, εάν δε διαθέτει επαρκή τεχνική στελέχωση, να ζητά από την αρχή στην οποία υπάγεται, ή από

την οποία εποπτεύεται την άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων. Αν η αρχή αυτή δε διαθέτει επαρκή τεχνική υπηρεσία, τις αρμοδιότητες αυτές ασκεί η Περιφέρεια στην οποία έχει την έδρα του ο κύριος του έργου. Εάν οι αρχές της προηγούμενης παραγράφου προβάλλουν αιτιολογημένη αδυναμία άσκησης των πιο πάνω αρμοδιοτήτων, ο κύριος του έργου μπορεί να αναθέτει με προγραμματική σύμβαση σε άλλη αναθέτουσα αρχή (εντολοδόχο) μέρος ή το σύνολο αυτών.

Το **Β' Κεφάλαιο** (άρθρα 4-11) έχει τον τίτλο «Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων μελετών και παροχής υπηρεσιών».

Στο **άρθρο 4** ορίζονται οι αναγκαίες για την προπαρασκευή της ανάθεσης σύμβασης του Νόμου αυτού ενέργειες του κυρίου του έργου. Ο υπολογισμός της προεκτιμώμενης αμοιβής γίνεται με βάση διάφορα πρόσφορα στοιχεία όπως οι διατάξεις για τις αμοιβές των μελετητών και συγκριτικά στοιχεία κόστους από άλλες παρεμφερείς κατ' αντικείμενο μελέτες ή υπηρεσίες.

Με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και του συναρμόδιου τυχόν Υπουργού καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την προετοιμασία και τα συμβατικά τεύχη (Συγγραφή Υποχρεώσεων και Τεχνικά Δεδομένα του έργου).

Με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. επίσης ορίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης αρχείων σχετικών με τις ανατιθέμενες συμβάσεις.

Το **άρθρο 5** καθορίζει τις διαδικασίες ανάθεσης μελετών που είναι υποχρεωμένος να τηρήσει ο κύριος του έργου.

Όταν ο κύριος του έργου δε διαθέτει, ούτε μπορεί να συγκεντρώσει επαρκή τεχνικά στοιχεία για τον ακριβή προσδιορισμό του προς μελέτη έργου ή το έργο επιδέχεται εναλλακτικές λύσεις, τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις στάδια της μελέτης ανατίθενται κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 6 και 7, με δύο διακριτούς διαγωνισμούς, στον πρώτο των οποίων ανατίθεται η προκαταρκτική μελέτη και η προμελέτη του έργου και στο δεύτερο η οριστική μελέτη.

Στο **άρθρο 6** περιγράφεται η διαδικασία επιλογής και ανάθεσης προκαταρκτικής μελέτης, σε συνδυασμό με την ανάθεση της προμελέτης.

Στο **άρθρο 7** ορίζεται η διαδικασία ανάθεσης της οριστικής μελέτης και στο **άρθρο 8** η διαδικασία ανάθεσης εκπόνησης μελετών ή παροχής υπηρεσιών με συμφωνία-πλαίσιο.

Το **άρθρο 9** καθορίζει τη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης υπηρεσιών όταν πρόκειται να σχεδιασθούν, μελετηθούν ή κατασκευασθούν σημαντικά ή τεχνικά πολύπλοκα, ή εξειδικευμένης τεχνολογίας έργα και οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν οι ίδιες να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στο σχεδιασμό, την εποπτεία και διοίκησή τους, λόγω ανεπάρκειας του τεχνικού προσωπικού τους.

Το **άρθρο 10** ορίζει τη διαδικασία ανάθεσης με διαπραγμάτευση με περιορισμένο αριθμό υποψηφίων. Η διαδικασία αυτή προβλέπεται εάν ύστερα από δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού προηγήθηκε ανοικτός διαγωνισμός, στον οποίο κατατέθηκαν μη κανονικές ή απαράδεκτες, κατά τις διατάξεις του Νόμου αυτού, προσφορές.

Στην περίπτωση αυτή δεν τροποποιούνται ουσιαστικά οι αρχικοί όροι του διαγωνισμού.

Με το **άρθρο 11** εξουσιοδοτείται ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ο κατά περίπτωση συναρμόδιος Υπουργός για την έγκριση τεχνικών προδιαγραφών ανά κατηγορία ή κατηγορίες μελετών. Επίσης εξουσιοδοτείται ο Υπουργός ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για την έγκριση προτύπων τευχών προκήρυξης και λοιπών υποχρεωτικών μετά την έγκρισή τους - στοιχείων για τις διαδικασίες ανάθεσης διαγωνισμών, διατηρούμενης της δυνατότητας των αναθετουσών αρχών να προσθέτουν επιπλέον όρους που δεν έρχονται σε αντίθεση με τις ισχύουσες διατάξεις.

Επιπλέον ορίζεται ότι ο προϋπολογισμός του έργου κατά τη μελέτη συντάσσεται επί τη βάση των ενιαίων τιμολογίων του Ν. 3263/04.

Το **Γ' Κεφάλαιο** (άρθρα 12-22) έχει τον τίτλο «Κοινές διατάξεις των διαδικασιών ανάθεσης».

Το **άρθρο 12** ορίζει τις αναγκαίες δημοσιεύσεις των προκηρύξεων.

Στο **άρθρο 13** ορίζονται τα χρονικά διαστήματα που ορίζονται κατά περίπτωση από την αποστολή προς δημοσίευση μέχρι την ημέρα υποβολής των προσφορών.

Με το **άρθρο 14** ρυθμίζεται το δικαίωμα συμμετοχής διαφόρων κατηγοριών υποψηφίων (ημεδαπών μελετητών, ημεδαπών εταιρειών μελετών, αλλοδαπών από χώρες της Ε.Ε. ή του ΕΟΧ, αλλοδαπών από άλλες χώρες).

Στο **άρθρο 15** ρυθμίζεται η διαδικασία και οι λεπτομέρειες του ελέγχου της καταλληλότητας των ενδιαφερομένων.

Το **άρθρο 16** ορίζει τις προϋποθέσεις αποκλεισμού των υποψηφίων για λόγους που αφορούν στην προσωπική τους κατάσταση και τα έγγραφα δικαιολογητικά με τα οποία μπορεί να αποδειχθεί η κατάσταση αυτή.

Στο **άρθρο 17** αναφέρονται ενδεικτικά τα δικαιολογητικά που μπορούν να χρησιμοποιούνται για την απόδειξη της χρηματοοικονομικής επάρκειας και ικανότητας των υποψηφίων (παρ. 1), ορίζεται πάντως ότι αν ζητείται απόδειξη περί τούτου, μπορεί ο υποψήφιος να επικαλείται την ικανότητα άλλων προσώπων, εφόσον αποδεικνύει ότι η ικανότητα αυτή θα τεθεί στη διάθεσή του αν αναλάβει τη σύμβαση.

Το **άρθρο 18** περιλαμβάνει τις διατάξεις βάσει των οποίων διεξάγεται ο έλεγχος της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας.

Το **άρθρο 19** ρυθμίζει τη σύσταση υπεργολαβίας, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στην προκήρυξη και δηλωθεί από τους υποψήφιους η πρόθεσή τους κατά την υποβολή της προσφοράς. Το ποσοστό των συμβάσεων υπεργολαβίας δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 30% του συνόλου του συμβατικού ποσού. Επίσης, ορίζονται τα προσόντα του υπεργολάβου και η διαδικασία έγκρισης της υπεργολαβίας από την Προϊστάμενη Αρχή και ρυθμίζονται οι συνέπειες της σύστασης υπεργολαβίας και ειδικότερα ο επιμερισμός της εμπειρίας και του φόρτου εργασίας.

Το **άρθρο 20** ρυθμίζει τη συμμετοχή στις διαδικασίες των διαγωνισμών των κοινοπραξιών και των συμπράξεων.

Στο **άρθρο 21** ορίζεται η συγκρότηση των Επιτροπών Διαγωνισμού, είτε από τρία μέλη είτε, εξαιρετικά, από πέντε μέλη. Και στις δύο περιπτώσεις το ένα μέλος της επιτροπής υποδεικνύεται από το ΤΕΕ. Οι επιτροπές είναι αμειβόμενες, η αμοιβή τους προέρχεται από τις πιστώσεις της σύμβασης και ορίζεται ενιαία, με απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Στο **άρθρο 22** ρυθμίζεται το ζήτημα της ενημέρωσης των υποψηφίων από την αρχή που διεξάγει το διαγωνισμό.

Το **Δ' Κεφάλαιο** τιτλοφορείται «Εκπόνηση μελετών – εκτέλεση συμβάσεων συναφών υπηρεσιών» και περιλαμβάνει τα άρθρα 23-38.

Με το **άρθρο 23** ορίζεται ότι η σύμβαση συνάπτεται με την κοινοποίηση της κατακυρωτικής απόφασης στον ανάδοχο, όταν προηγείται διαγωνισμός. Όταν συνάπτεται σύμβαση με διαπραγμάτευση, τότε κρίσιμη πράξη είναι η υπογραφή της σύμβασης. Επίσης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της υπογραφής, η κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης σε αντικατάσταση της εγγύησης συμμετοχής και η έκπτωση του αναδόχου αν δεν προσέλθει για την υπογραφή. Επιπλέον, ορίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν στη δήλωση της έδρας του αναδόχου και του διορισμού αντικλήτου του, για την παραλαβή των εγγράφων που απευθύνονται σ' αυτόν.

Στο **άρθρο 24** ρυθμίζεται η εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης και συγκεκριμένα το ποσοστό της και η κάλυψη

που παρέχεται στον κύριο του έργου, οι παρέχοντες τις εγγυήσεις, η κατάθεση συμπληρωματικής εγγύησης σε περίπτωση υπογραφής συμπληρωματικής σύμβασης, το περιεχόμενο των εγγυητικών επιστολών προκειμένου αυτές να γίνουν αποδεκτές και η απόδοσή τους, μετά την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

Το **άρθρο 25** ορίζει ότι η διοίκηση της σύμβασης, η παρακολούθηση και ο έλεγχός της ασκούνται από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία του εργοδότη (Διευθύνουσα Υπηρεσία). Επίσης, ορίζεται η διαδικασία ορισμού των επιβλεπόντων και τα προσόντα τους, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές τους (πέραν των όσων ειδικώς ορίζονται στις κατ' ιδίαν διατάξεις του Νόμου), η άσκηση της επίβλεψης και η υποχρέωση ενημέρωσης της Προϊσταμένης Αρχής από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία σε τακτά χρονικά διαστήματα, για την πρόοδο των εργασιών της σύμβασης, καθώς και οι περιπτώσεις πειθαρχικής ευθύνης των οργάνων του κυρίου του έργου.

Το **άρθρο 26** αφορά στην υποκατάσταση του αναδόχου, αλλά και την αλλαγή της σύνθεσης της εταιρείας ή της ομάδας που εκπονεί τη μελέτη, όπως και την αλλαγή της σύνθεσης της αναδόχου συμπράξης ή της κοινοπραξίας. Κατ' αρχήν κανόνας είναι ότι η υποκατάσταση δεν επιτρέπεται. Εξαιρέσεις τίθενται χάριν ολοκλήρωσης της συμβάσεως, όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις.

Το **άρθρο 27** ορίζει το θέμα των προθεσμιών της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιορρυθμία των συμβάσεων των μελετών (κυρίως), στις οποίες παρεμβάλλονται χρονικά διαστήματα που η μελετητική

δράση δεν μπορεί να συνεχισθεί, για λόγους που αφορούν στον κύριο του έργου (αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις σταδίων κ.λπ.).

Το **άρθρο 28** ρυθμίζει το θέμα των ποινικών ρητρών για παραβίαση των καθαρών χρόνων της σύμβασης με υπαιτιότητα του αναδόχου, οι οποίες επιβάλλονται με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

Στο **άρθρο 29** καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων.

Στο **άρθρο 30** ρυθμίζονται τα ζητήματα της αναθεώρησης της συμβατικής αμοιβής, η τμηματική καταβολή της αμοιβής των σταδίων της μελέτης (προκαταβολή, καταβολή κατά την υποβολή του σταδίου, την έγκριση και την παραλαβή του), η τμηματική καταβολή στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και η διαδικασία της υποβολής λογαριασμού, του ελέγχου και της έγκρισής του και οι συνέπειες της καθυστέρησης πληρωμής του προϊόντος του λογαριασμού. Επιπλέον, η αμοιβή του αναδόχου είναι ακατάσχετη μέχρι την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης.

Το **άρθρο 31** αφορά στις υποχρεώσεις του αναδόχου, την αποκατάσταση των ελαττωμάτων του αντικειμένου της σύμβασης και στην τροποποίηση της μελέτης, κατά την κατασκευή του έργου.

Στο **άρθρο 32** ορίζεται η διαδικασία αναγνώρισης της ζημίας του αναδόχου αν ο κύριος του έργου περιέλθει σε υπηρημερία περί την εκπλήρωση των νομίμων ή συμβατικών του υποχρεώσεων και η καταβολή σχετικής αποζημίωσης, με λεπτομερή αναφορά των ενεργειών τόσο του αναδόχου όσο και του κυρίου του έργου, ώστε να δια-

φυλάσσεται το συμφέρον και των δύο πλευρών.

Στο **άρθρο 33** ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και η εκκαθάριση της εργολαβίας, σε περίπτωση έκπτωσης του αναδόχου.

Με το **άρθρο 34** ρυθμίζονται οι περιπτώσεις διάλυσης της σύμβασης, είτε με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου, είτε και με πρωτοβουλία του αναδόχου, όταν υφίσταται υπαιτιότητα του κυρίου του έργου, με τήρηση των λεπτομερών διαδικασιών που τίθενται στην παρ. 3 του άρθρου.

Στο **άρθρο 35** ρυθμίζεται η περίπτωση ματαίωσης της διάλυσης της σύμβασης, με τη βούληση του αναδόχου και με την αναγνώριση εκ μέρους του κυρίου του έργου των απαιτήσεων του αναδόχου για καταβολή αποζημίωσης.

Στο **άρθρο 36** ρυθμίζεται η αποζημίωση που οφείλεται στον ανάδοχο σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης με πρωτοβουλία του κυρίου του έργου. Η αποζημίωση αυτή διαφέρει αν αφορά στάδια που προβλέπεται μεν από την σύμβαση η εκπόνησή τους, αλλά δεν άρχισαν ακόμα να εκπονούνται (παρ. 1) ή αν άρχισε και διακόπηκε η εκπόνησή τους (παρ. 2), ή αν αφορά σύμβαση παροχής υπηρεσιών (παρ. 3). Η διαδικασία αναγνώρισης της αποζημίωσης ορίζεται στην παρ. 4.

Το **άρθρο 37** ορίζει τη γενική διαδικασία έγκρισης των μελετών, εφόσον στις ειδικές διατάξεις για κάθε κατηγορία δεν υφίστανται διατάξεις περί έγκρισεως, η οποία απαιτεί συνεργασία του επιβλέποντα, της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και του αρμόδιου κατά νόμον οργάνου έγκρισης της με-

λέτης. Επίσης, ρυθμίζει την παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης, μετά την κατά νόμο έγκριση των μελετών και την έκδοση βεβαίωσης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας περί του ότι περαιώθηκαν οι εργασίες της.

Με το **άρθρο 38** ορίζεται η, κατ' εξαίρεση των διατάξεων ανάθεσης υπηρεσιών, πρόσληψη εμπειρογνομόνων, ήτοι προσώπων υψηλού κύρους και αυξημένων προσόντων, είτε για προσωρινή στήριξη των υπηρεσιών του φορέα κατασκευής, είτε για μονιμότερη υποστήριξη των υπηρεσιών του εργοδότη, με σύμβαση που ανατίθεται απευθείας.

Το **Ε' Κεφάλαιο** περιλαμβάνει τα άρθρα 39-40 και έχει τίτλο «Οργάνωση μητρώων».

Το **άρθρο 39** ρυθμίζει την οργάνωση των Μητρώων Μελετητών και Εταιρειών Μελετών.

Το **άρθρο 40** ρυθμίζει και οργανώνει τον πειθαρχικό έλεγχο των μελετητών και εταιρειών μελετών, για κακή χρήση του πτυχίου τους και αθέτηση των υποχρεώσεών τους από συμβάσεις του Νόμου αυτού. Ο πειθαρχικός έλεγχος ασκείται από τις υπηρεσίες της ΓΓΔΕ του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Το **ΣΤ' Κεφάλαιο** (άρθρα 41-42) τιτλοφορείται «Επίλυση διαφορών από την εκτέλεση της σύμβασης».

Στο **άρθρο 41** ρυθμίζεται η διαδικασία διοικητικής επίλυσης των διαφορών

που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των συμβάσεων.

Το **άρθρο 42** ρυθμίζει τη διαδικασία δικαστικής επίλυσης των διαφορών. Στο προηγούμενο δίκαιο των μελετών δεν υπήρχαν διατάξεις για τη δικαστική επίλυση των διαφορών και το θέμα αντιμετωπιζόταν με παραπομπή στο νόμο περί δημοσίων έργων. Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται λεπτομερειακά, κατ' αντιστοιχία με τα μέχρι τούδε ισχύοντα στα δημόσια έργα, η διαδικασία δικαστικής επίλυσης των διαφορών από τις συμβάσεις του νόμου αυτού.

Το **Ζ' Κεφάλαιο** με τίτλο «Μεταβατικές-τελικές διατάξεις» περιλαμβάνει τα άρθρα 43-45.

Στο **άρθρο 43** περιλαμβάνονται οι μεταβατικές διατάξεις εφαρμογής του νέου νόμου.

Στο **άρθρο 44** ορίζονται οι διατηρούμενες και καταργούμενες διατάξεις, ενώ τίθεται γενική διάταξη περί κατάργησης των εξαιρέσεων φορέων του δημόσιου τομέα από την εφαρμογή της κοινής νομοθεσίας περί μελετών και κατάργησης των κανονισμών τους. Επίσης καταργούνται γενικές ή ειδικές διατάξεις που αντιτίθενται στο νόμο αυτό, εκτός των περιπτώσεων που διατηρούνται ρητά.

Τέλος στο **άρθρο 45** ορίζεται ως ημερομηνία έναρξης της ισχύος του νέου νόμου η 1η-1-2005.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΟΚ.Ε.

ΓΙΑ ΤΟ Ν.3164/2003

Το υπό συζήτηση Σχ/Ν έρχεται να αντικαταστήσει, να τροποποιήσει και να προσαρμόσει στην κοινοτική νομοθεσία το Νόμο 3164/2003. Κατά συνέπεια, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί χρήσιμο να υπενθυμίσει τις γενικές αρχές που είχε διατυπώσει το Δεκέμβριο του 2002 επί του τότε Σχεδίου Νόμου (μετέπειτα Ν.3164/2003).

Η Ο.Κ.Ε. είχε κρίνει αναγκαία την προσπάθεια αντικατάστασης του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου στο χώρο των μελετών και είχε συμφωνήσει με τους περιγραφόμενους στην εισηγητική έκθεση στόχους του υπό συζήτηση Σχεδίου Νόμου για προσαρμογή στις νέες συνθήκες και δεδομένα που διαμορφώνονται στην αγορά και δημιουργία ενός νέου, αποτελεσματικότερου θεσμικού περιβάλλοντος για την παραγωγή δημόσιων έργων.

Ταυτόχρονα όμως, η Ο.Κ.Ε. είχε επισημάνει ότι ο νομοθέτης όφειλε να λάβει υπ' όψιν του μία σειρά από παραμέτρους που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων της εισηγητικής έκθεσης αλλά και για να αποκτήσει η σχετική νομοθετική πρωτοβουλία μία στρατηγική προοπτική. Οι παράμετροι αυτές, είναι οι εξής:

α. **Η παρουσία ισχυρής δημόσιας διοίκησης**: θα πρέπει να διασφαλίζεται τόσο από το νομοθετικό πλαίσιο όσο και τη συγκεκριμένη διοικητική πρακτική στον τομέα των δημοσίων έργων (περιλαμβανο-

μένου του ειδικότερου τομέα των μελετών). Η διοίκηση θα πρέπει να είναι σε θέση να προγραμματίζει, να συντονίζει, να επιβλέπει και να ελέγχει.

β. **Περαιτέρω διασφάλιση διαφανών διαδικασιών**: θα πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη σημασία στη σαφήνεια των κριτηρίων βαθμολόγησης καθώς και στη διαδικασία βαθμολόγησης. Επίσης, πρέπει να αντιμετωπίζεται επαρκώς η κατάτμηση του μελετητικού αντικειμένου, ώστε να αποφεύγεται η μέθοδος της αποφυγής της υποβολής οικονομικής προσφοράς, αφού η θέσπιση του ανώτατου ορίου απευθείας ανάθεσης χρειάζεται μεγάλη προσοχή και κυρίως μηχανισμούς αποφυγής στρεβλώσεων και φαινομένων «σαλαμοποίησης» για απευθείας αναθέσεις.

γ. **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και διασφάλιση ίσης μεταχείρισης και υγιούς ανταγωνισμού**: θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μελετητικών επιχειρήσεων προκειμένου να σταθούν με αξιώσεις τόσο στα εθνικά δημόσια έργα όσο και στο εξωτερικό.

δ. **Έμφαση στην ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών**: η αποσύνδεση του προϋπολογισμού από την αμοιβή, στην περίπτωση που δε θα υφίσταται παράλληλα άλλος τρόπος επαρκούς προσδιορισμού της, είναι πιθανόν να μη συμβάλει

στη βελτίωση των συνθηκών ανταγωνισμού αλλά αντιθέτως να δημιουργήσει νέες και σοβαρότερες στρεβλώσεις στην αγορά, οδηγώντας σε ανεξέλεγκτες μειοδοσίες.

- ε. **Εκσυγχρονισμός του κώδικα προδιαγραφών και αμοιβών** : οι υφιστάμενες προβλέψεις στον τομέα αυτό έχουν ξεπεραστεί προ πολλού από τις εξελίξεις της αγοράς και θα πρέπει το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., σε διάλογο και συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς, να μεριμνήσει για την επικαιροποίηση και τον εν γένει εκσυγχρονισμό των κειμένων διατάξεων.

- στ. **Παρεμβάσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας του μελετητικού δυναμικού** : Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί απαραίτητη την προώθηση ρυθμίσεων στην κατεύθυνση της εκκα-

θάρησης του μητρώου μελετητών, στο οποίο θα πρέπει να εγγράφονται όλοι όσοι παρέχουν υπηρεσίες σύμφωνα με το Σχέδιο Νόμου.

Ένα ζήτημα που επίσης σχετίζεται με την ποιότητα του μελετητικού δυναμικού είναι ο ουσιαστικός έλεγχος της αξιοπιστίας και η διαπίστωση των προβαλλόμενων προσόντων των ξένων μελετητικών επιχειρήσεων. Το θέμα είναι πολύπλευρο καθώς άπτεται και πτυχών της κοινοτικής νομοθεσίας αλλά σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με διάλογο σε εθνικό επίπεδο αλλά ίσως και με λήψη σχετικών πρωτοβουλιών σε κοινοτικό επίπεδο.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων, η Ο.Κ.Ε. προχωρεί στην αξιολόγηση του υπό συζήτηση Σχεδίου Νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧ/Ν

1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η Ο.Κ.Ε., πριν εξετάσει την επίτευξη των περιγραφόμενων στην Εισηγητική Έκθεση στόχων, θεωρεί σκόπιμο να κάνει ορισμένες εισαγωγικές παρατηρήσεις για το υπό συζήτηση Σχέδιο Νόμου, στην κατεύθυνση της ορθολογικοποίησης του συνολικού περιβάλλοντος εκτέλεσης των δημοσίων έργων, προκειμένου να διαμορφωθεί ένα γενικότερο πλαίσιο, τμήμα του οποίου θα αποτελεί αποτελεσματικό σύστημα ανάθεσης, σύνταξης και εκπόνησης μελετών:

1. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι ο κλάδος της παραγωγής έργων θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ενιαία, είτε αφορά στην παροχή υπηρεσιών μελετών, είτε την επίβλεψη, είτε την κατασκευή έργων, στο πλαίσιο μιας γενικότερης αναπτυξιακής πολιτικής με σαφείς στόχους. Το σύστημα παραγωγής έργων πρέπει να λειτουργεί σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού όπου θα μπορούν να συνυπάρξουν τόσο οι μεγάλες εταιρείες όσο και οι μικρές εταιρείες και ανεξάρτητοι μελετητές, με τρόπο που να επιδρά θετικά στην εθνική οικονομία και την απασχόληση, να διασφαλίζει την ποιότητα έργων, την οικονομία στην υλοποίησή τους και τη διαφάνεια των διαδικασιών. Επιπλέον, πέραν της τεχνικής αρτιότητας των παραγόμενων έργων, σημαντική πτυχή (ιδιαίτερα της παραγωγής δημοσίων έργων) πρέπει να είναι η αισθητική αρτιότητα, στο πλαίσιο των ιδιαίτερων ιστορικών,

πολιτιστικών και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών του περιβάλλοντος χώρου.

Έως τώρα η Πολιτεία δεν έχει αντιμετωπίσει συνολικά τον κλάδο παραγωγής έργων, ούτε έχει θέσει σαφείς στόχους βάσει των ανωτέρω. Ιδιαίτερα για τον μελετητικό κλάδο, θα πρέπει να οριοθετηθεί σαφώς σε ποιο βαθμό είναι επιθυμητή η διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη γραφείων, ικανών να παρέχουν υπηρεσίες σε μεγάλα έργα και πιθανώς να διεκδικήσουν έργα στο εξωτερικό, καθώς και ποια είναι η προοπτική για τα εκατοντάδες μικρά γραφεία που σήμερα υπάρχουν στην χώρα μας και για τους χιλιάδες ανεξάρτητους μελετητές που σήμερα διαθέτουν μελετητικό πτυχίο. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι πρέπει να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα τόσο των επιχειρήσεων, όσο και των φυσικών προσώπων.

2. Η πληρότητα και αρτιότητα των μελετών αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την επιτυχή κατασκευή των έργων. Το θέμα της ποιότητας των μελετών συνδέεται άμεσα με τη δυνατότητα του μελετητή να εκτιμά σωστά το κόστος των έργων, δυνατότητα που μπορεί να του εξασφαλίσει η ύπαρξη σύγχρονων και αναλυτικών τιμολογίων που θα είναι πλήρη και θα λαμβάνουν υπ' όψιν την εξέλιξη της τεχνολογίας στα υλικά, στις μεθόδους και στα μέσα εκτέλεσης των έργων. Ο Κώδικας προδιαγραφών και τιμών είναι εργαλείο ποσοτικοποίησης της μελέτης και πρέπει να

ανταποκρίνεται στο γενικό στόχο επίτευξης ποιότητας μελέτης-ποιότητας έργου-οικονομίας στην κατασκευή. Η επιλογή των υλικών και των εργασιών με αναλυτικό και λεπτομερή τρόπο, ενισχύει εκ των πραγμάτων την ποιότητα της μελέτης διότι ο μελετητής υποχρεούται και δύναται να είναι απολύτως συγκεκριμένος στις τεχνικές εφαρμογές που προτείνει.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι έως τώρα έχουν επικαιροποιηθεί τα τιμολόγια για την οδοποιία, τα υδραυλικά, τα λιμενικά και τα έργα πρασίνου, ενώ εκκρεμούν τα τιμολόγια για τα κτιριακά έργα. Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί σημαντική την επικαιροποίηση των τιμολογίων, ωστόσο παρατηρεί ότι τα νέα τιμολόγια είναι ακόμα περιγραφικά και γενικόλογα, με αποτέλεσμα να αποκλίνουμε από τον στόχο της σωστής ποσοτικοποίησης. Αυτό θα έχει επιπτώσεις, και στην κατασκευή και στο κόστος του έργου και θα δημιουργεί προβλήματα αποτελεσματικού χειρισμού της μελέτης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι θα πρέπει να υιοθετηθούν και να θεσμοθετηθούν τα αναλυτικά τιμολόγια που επεξεργάζεται και σύντομα θα πρέπει να ολοκληρώνει το Ινστιτούτο Οικονομίας των Κατασκευών (ΙΟΚ).

3. Είναι κοινή διαπίστωση ότι οι μελέτες (περιλαμβανομένων των προκαταρκτικών και των προμελετών) που συντάσσονται σήμερα από τις ίδιες τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες είναι σε αρκετές περιπτώσεις πλημμελείς, με αρνητικά αποτελέσματα που αναδεικνύονται αργότερα κατά την εκτέλεση των έργων. Το πρόβλημα αυτό χρήζει αντιμετώπισης τόσο σε επίπεδο καθιέρωσης των αναγκαίων εσωτερικών

διαδικασιών, όσο και σε επίπεδο στελέχωσης των υπηρεσιών.

4. Συναφής με το ανωτέρω θέμα είναι και η ανάγκη παρουσίας μίας αξιόπιστης, αποτελεσματικής και αντικειμενικής δημόσιας διοίκησης η οποία θα μπορεί να προγραμματίζει έγκαιρα, να επιβλέπει και να ελέγχει την εκπόνηση και εφαρμογή των μελετών. Η δημόσια διοίκηση θα πρέπει να αναβαθμίσει την επιτελική της ικανότητα για να υλοποιήσει σύνθετους και υψηλού επιπέδου στόχους, όπως τη χάραξη σταθερής εθνικής και περιφερειακής στρατηγικής ανάπτυξης με όραμα και αποφασιστικότητα, τη γρήγορη αναπροσαρμογή των στόχων με προβλεπόμενη διαδικασία, τον αποτελεσματικό έλεγχο των μελετών, την πραγματοποίηση ουσιαστικής επίβλεψης στα έργα με την υποστήριξη του έμπειρου και ικανού μελετητικού δυναμικού που διαθέτει η Χώρα.
5. Παραμένει προβληματικό το καθεστώς της αποξένωσης του μελετητή από την υλοποίηση του έργου που έχει μελετήσει, αφού δε συμμετέχει στην επίβλεψη της εκτέλεσης της μελέτης. Αυτό οδηγεί στην πράξη σε συχνές αποκλίσεις από τη μελέτη, χωρίς κατ' ανάγκη αυτό να οφείλεται σε αδυναμία της μελέτης. Αλλά ακόμα και στις περιπτώσεις που η εκτέλεση του έργου αναδεικνύει αντικειμενικά προβλήματα της μελέτης θα πρέπει να ζητείται και να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του μελετητή. Σε κάθε περίπτωση, ο μελετητής πρέπει να έχει ευθύνη και λόγο σε όλα τα έργα του, και η δημόσια διοίκηση ως επιβλέπων να έχει ελεγκτικό ρόλο στο σύνολο του έργου, ρόλο που μπορεί να παίξει ολοκληρωμένα και συστηματικά.

6. Έως τώρα δεν έχουν γίνει βήματα στην κατεύθυνση νέων κανόνων λειτουργίας του Μητρώου Μελετητών με στόχο την αναβάθμισή του σε ένα σύγχρονο μητρώο με επικαιροποιημένα επιστημονικά, εργασιακά και οικονομικά στοιχεία.
7. Όσον αφορά στις εταιρείες παροχής συναφών υπηρεσιών προς τις μελέτες (Τεχνικοί Σύμβουλοι και λοιπές υπηρεσίες), που αποτελούν ένα σύγχρονο τομέα παραγωγής έργων, δεν έχει υπάρξει πρόβλεψη κανόνων λειτουργίας, επιστημονικής στελέχωσης και εύρους επιστημονικών πεδίων.
8. Επιπλέον, ιδιαίτερα σημαντικό θέμα είναι η αξιοποίηση της τεχνογνωσίας των Ολυμπιακών Αγώνων. Η τεχνογνωσία, η οποία δεν είναι αγαθό με διατηρήσιμη αξία στην πάροδο του χρόνου, αποκτάται δύσκολα και ακόμα πιο δύσκολα παραμένει επίκαιρη και ανταγωνιστική. Ως εκ τούτου, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η μεγάλη τεχνογνωσία των Ολυμπιακών και των μεγάλων τεχνικών έργων τείνει να διασκορπιστεί και εάν δεν αξιοποιηθεί άμεσα, θα χαθεί.

2. Το υπό κρίση Σ χ/Ν

Η Ο.Κ.Ε. συμφωνεί με τους στόχους που θέτει η Εισηγητική Έκθεση. Ωστόσο, επισημαίνει ότι ο τρόπος με τον οποίο επιχειρείται η επίτευξή τους παρουσιάζει κενά τα οποία μπορούν να τον καταστήσουν αναποτελεσματικό. Η Ο.Κ.Ε. σε μία προσπάθεια να συμβάλει στην αποτελεσματική σύνδεση των στόχων με τις ρυθμίσεις του υπό συζήτηση Σχ/Ν, επισημαίνει τα εξής:

1. Όσον αφορά στο στόχο της **ενσωμάτωσης του κοινοτικού δικαίου**, προκύπτει ότι στο υπό συζήτηση Σχ/Ν επιλέγεται η

ερμηνεία των επί μέρους ρυθμίσεων της Οδηγίας και η προσαρμογή τους στις ελληνικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες. Με τη λογική αυτή, στο Σχέδιο Νόμου, προεπιλέγονται, από τούδε, συγκεκριμένες προτιμήσεις που, θεωρούνται ως ευρισκόμενες μέσα στα επιτρεπτά πλαίσια εφαρμογής των αντίστοιχων ρυθμίσεων της Οδηγίας, **χωρίς, όμως, να γίνεται, σε οποιοδήποτε σημείο του κειμένου του Σχεδίου Νόμου, ρητή αναφορά ή παραπομπή στην ίδια την Οδηγία**.

Η ακολουθούμενη αυτή πρακτική του Σχεδίου Νόμου εμπεριέχει ένα σοβαρό κίνδυνο: μετά την έκδοση (μέχρι 31.1.2006) Προεδρικού Διατάγματος και την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ στην ελληνική έννομη τάξη, θα υφίστανται παράλληλα και αναγκαίως και χωρίς οποιαδήποτε ρητή νομοθετική σύνδεση και συσχέτιση μεταξύ τους, δύο νομοθετικά κείμενα ρυθμιστικά του θέματος της ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών

Κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε. και με στόχο την αποφυγή της δημιουργίας πιθανών προβλημάτων, θα ήταν αποτελεσματικότερη η επίσπευση της ενσωμάτωσης της Οδηγίας και η ρητή αναφορά σ' αυτήν των επί μέρους ρυθμίσεων του υπό συζήτηση Σ χ/Ν.

Ταυτόχρονα, επισημαίνεται ότι ο **νομοθέτης δεν λαμβάνει υπόψη του την κοινοτική Οδηγία 17/2004** η οποία καλύπτει διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών. Εάν δεν υπάρξει σχετική αναφορά, πολλές υπηρεσίες του ευρύτερου δημό-

σιου τομέα θα μπορούν να εξαιρεθούν μελλοντικά από το πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

2. Ως προς τη δυνατότητα ανάθεσης των μελετών σε τρία στάδια, η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι ο επιμερισμός της συνολικής παραγωγής της μελέτης σε τρία στάδια (προκαταρκτική, προμελέτη και οριστική μελέτη) αφήνει περιθώρια, κυρίως λόγω διοικητικών δυσλειτουργιών, πολύ μεγάλων καθυστερήσεων με αποτελέσματα επιβαρυντικά και για την οικονομία και για την εκτέλεση και το κόστος των δημοσίων έργων.

Για τους λόγους αυτούς, όπως συμβαίνει και σήμερα, υπάρχει ο κίνδυνος πολλές υπηρεσίες να επιλέγουν τη σύνταξη της προμελέτης και εν συνεχεία να οδηγούν την παραγωγή των δημοσίων έργων με το σύστημα μελέτης-κατασκευής. Το εν λόγω σύστημα, όπως λειτουργεί και σήμερα, δε βοηθά στην εκπόνηση ποιοτικών μελετών και έργων, αντίθετα διευκολύνει την ανάπτυξη αδιαφανών διαδικασιών και την αύξηση του κόστους των έργων.

Ως εκ τούτου, η Ο.Κ.Ε. προτείνει να ανατίθενται με διαγωνισμό η προκαταρκτική μελέτη και σε δεύτερη φάση η μελέτη (προμελέτη-οριστική μελέτη-μελέτη εφαρμογής).

3. Σχετικά με το στόχο που θέτει η εισηγητική έκθεση για τη **βελτίωση κριτηρίων ποιοτικής επιλογής αναδόχων**, η Ο.Κ.Ε. έχει την άποψη ότι η δημόσια διοίκηση πρέπει να αναθέτει μελέτες και έργα με τρόπο που θα εξασφαλίζει την αντικειμενικότητα, τη διαφάνεια και εάν είναι δυνατό με αυτοματοποιημένη διαδικασία. Η επιλογή δεν πρέπει να γίνεται με βαθμο-

λογία υποκειμενικής κρίσης και κυρίως δεν πρέπει να γίνεται με διαδικασίες που γεννούν την υποψία αν όχι τη βεβαιότητα της συναλλαγής.

Η Ο.Κ.Ε. παρατηρεί ότι τα κριτήρια ανάθεσης των μελετών (προκαταρκτικών, προμελετών και οριστικών μελετών) εξακολουθούν να είναι ασαφή και δε διασφαλίζουν την ποιοτική επιλογή των αναδόχων.

Στοιχεία όπως «η πληρότητα και διεξοδικότητα της εκτίμησης του αντικειμένου ή της τεχνικής έκθεσης, η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης της ομάδας» ή «η αξιοπιστία της μεθοδολογίας εργασίας» είτε είναι γενικά, είτε δεν μπορούν να προσδιοριστούν επαρκώς κατά το αντίστοιχο στάδιο ανάθεσης και σε κάθε περίπτωση εμπεριέχουν στοιχεία υποκειμενισμού. Ως εκ τούτου, επαφίεται στην αξιοπιστία της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής η αντικειμενική αξιολόγηση των υποψηφίων.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι η ποιοτική επιλογή θα μπορούσε να γίνεται σε πρώτη φάση βάσει κριτηρίων επάρκειας, δηλαδή αποδοχής ή όχι στην διαδικασία του Διαγωνισμού. Τα κριτήρια επάρκειας μπορούν να είναι αντικειμενικά, π.χ. κύκλος εργασιών την τελευταία τριετία σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, ελάχιστη αποδεκτή εμπειρία σε εργασίες επίβλεψης, πιστοποίηση ISO για ένα μεγάλο έργο, η ποιότητα και η συνέπεια των υποψηφίων κατά την παροχή προηγούμενων υπηρεσιών. Στην κατεύθυνση αυτή θα συνέβαλε η ανάπτυξη από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε συνεργασία με το ΤΕΕ, μιας βάσης δεδομένων όπου θα διατηρούνται στοιχεία των μελετητών και

γραφείων μελετών (π.χ. για ανεκτέλεστες συμβάσεις).

Επιπρόσθετα με τον τρόπο αυτό, θα επιτυγχανόταν εξοικονόμηση χρόνου και απασχόλησης τόσο από το δημόσιο όσο και από τους διαγωνιζόμενους.

Σε κάθε περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αξιολόγησης θα πρέπει να τύχει ομοιόμορφης εφαρμογής σε όλο το δημόσιο και να μην εμφανισθεί το φαινόμενο της χρησιμοποίησης παραλλαγών του τρόπου εφαρμογής αξιολόγησης κατά περίπτωση.

Παράλληλα, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι στο θέμα της οικονομικής προσφοράς ως κριτηρίου ανάθεσης, με δεδομένο ότι τα υπόλοιπα κριτήρια παραμένουν ασαφή και προκειμένου να αποφευχθεί – όπως επισημαίνει η Εισηγητική Έκθεση – «ένας πόλεμος επί των τιμών χωρίς έλεος με επικράτηση των κακών μελετητών εις βάρος των ποιοτικών», **θα πρέπει να καθορίζεται ένα ελάχιστο όριο αμοιβής για τις μελέτες, που θα προκύπτει με αντικειμενικά κριτήρια και με βάση τον κώδικα αμοιβών και τιμών.**

4. Σχετικά με το στόχο του **περιορισμού των απαιτούμενων εγγράφων για συμ-**

μετοχή στις διαδικασίες επιλογής, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί σημαντική τη μέριμνα του Σχεδίου Νόμου για τον περιορισμό της γραφειοκρατικής συνυποβολής πληθώρας στοιχείων και δικαιολογητικών με την αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή την προσφορά, από όλους τους ενδιαφερομένους. Η επιλογή του Σχεδίου Νόμου να συνυποβάλλεται με την προσφορά μια απλή υπεύθυνη δήλωση, και μόνο όταν ο συγκεκριμένος υποψήφιος ανακηρυχθεί ανάδοχος της σύμβασης να υποχρεούται να προσκομίσει σε συγκεκριμένη (20ήμερη) προθεσμία τα επί μέρους δικαιολογητικά και έγγραφα έναντι των οποίων είχε υποβληθεί η υπεύθυνη δήλωση, **αποτελεί επαινετή πρωτοβουλία που πρέπει να επισημαίνεται ως παράδειγμα υπέρβασης των γνωστών παραδοσιακών γραφειοκρατικών αγκυλώσεων.**

Κλείνοντας τη γενική αξιολόγηση, η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι η ποιοτική και συμφέρουσα παραγωγή έργων και η αναπτυξιακή προοπτική του κλάδου παραγωγής έργων, απαιτεί πλαίσιο συνεργασίας, αυτοτέλειας και διαφάνειας μεταξύ των τριών μερών παραγωγής έργων – δημόσια διοίκηση, μελετητές και εργολήπτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Άρθρο 1

Έννοιες - Ορισμοί

Στην παράγραφο 21 καθορίζεται ο ορισμός του εκπροσώπου της σύμπραξης με συμβολαιογραφική πράξη.

Η εισαγωγή για πρώτη φορά συμβολαιογραφικής πράξης για τον ορισμό του εκπροσώπου σύμπραξης αυξάνει την γραφειοκρατία και το κόστος υποβολής πρότασης σε μία εκδήλωση ενδιαφέροντος. Ο ορισμός του εκπροσώπου με αποδοχή των συμπραττόντων μελετητών και μελετητικών γραφείων μέσω Υπεύθυνων δηλώσεων, όπως γίνεται σήμερα καλύπτει τους στόχους του Σχ/Ν.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής - Κατηγορίες μελετών

Στο άρθρο 2 προβλέπονται οι κατηγορίες μελετών, που ισχύουν και σήμερα. Θα έπρεπε να γίνεται προσπάθεια εκσυγχρονισμού των κατηγοριών αυτών σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα. Επίσης θα πρέπει να προβλεφθεί η ένταξη της παροχής υπηρεσιών συμβούλων είτε ως ανεξάρτητη κατηγορία είτε ως αντικείμενο σε κάθε μία από τις κατηγορίες.

Στο άρθρο 2 αλλά και γενικά στο Σχ/Ν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται και η **κοινωνική Οδηγία 17/2004** η οποία καλύπτει διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών. Εάν δεν υπάρξει σχετική αναφορά, πολλές

υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα θα μπορούν να εξαιρεθούν μελλοντικά από το πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

Άρθρο 3

Προγραμματική σύμβαση

Προτείνεται η θέσπιση συστημάτων τυποποίησης και πιστοποίησης της **ικανότητας των αναθετουσών αρχών** για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων και για τα επίπεδα στα οποία μπορεί αυτή να φθάσει, ώστε να αποφεύγονται σημερινά φαινόμενα είτε της παρακολούθησης μίας μελέτης από υπηρεσίες χωρίς επαρκή στελέχωση είτε παράκαμψης μίας επαρκώς στελεχωμένης υπηρεσίας λόγω ασυμφωνιών με τη διοίκησή της.

Άρθρο 4

Προετοιμασία του κυρίου του έργου για την ανάθεση των συμβάσεων

Στην παράγραφο 2 προβλέπεται η σύνταξη της προεκτιμώμενης αμοιβής από την αναθέτουσα αρχή. Η προεκτιμώμενη αμοιβή «προσδιορίζεται με βάση πρόσφορα στοιχεία, μεταξύ των οποίων οι διάταξεις για τις αμοιβές των μελετητών ή και συγκριτικά στατιστικά στοιχεία κόστους από συναφείς μελέτες, έργα ή υπηρεσίες».

Η προεκτιμώμενη αμοιβή θα έπρεπε να καθορίζεται με σαφή και αντικειμενικό τρόπο, με συγκεκριμένη μεθοδολογία που θα λαμβάνει υπόψη έναν εκσυγχρονισμένο κώδικα αμοιβών και προδιαγραφών.

Άρθρο 6

Διαδικασία επιλογής και ανάθεσης προκαταρκτικής μελέτης και προμελέτης

Κατ' αρχήν ισχύουν οι παρατηρήσεις της Γενικής Αξιολόγησης. Επιπλέον:

Στην παράγραφο 4 καθορίζονται τα κριτήρια ανάθεσης και η βαρύτητα του καθενός στην τελική βαθμολογία. Ως πρώτο κατά σειρά βαρύτητας κριτήριο «η πληρότητα και διεξοδικότητα της εκτίμησης του αντικειμένου της μελέτης» διευκρινίζεται, όμως, ότι, οι διαγωνιζόμενοι υποβάλλουν, προς τούτο, έκθεση που περιέχει, μεταξύ άλλων και «τις προτεινόμενες σε γενικές γραμμές λύσεις».

Η διατύπωση αυτή μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα, αφού οι προτεινόμενες λύσεις αποτελούν το τελικό προϊόν της προκαταρκτικής μελέτης, ώστε **να αποτελεί ερωτηματικό αν είναι επιτρεπτή η εκ των προτέρων αξιοποίηση του τελικού προϊόντος ως κριτηρίου ανάθεσης**. Η άποψη που προκύπτει από τη διατύπωση της διάταξης φαίνεται να μη συνεκτιμά επαρκώς, τη διαπίστωση, ότι, **η αξία της προκαταρκτικής μελέτης περιορίζεται όταν έχει, ήδη, προαναγγελθεί το τελικό προϊόν, στις κύριες διαστάσεις του**.

Το δεύτερο κατά σειρά βαρύτητας κριτήριο ανάθεσης είναι «η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης της ομάδας που θα εκπονήσει τη μελέτη».

Το κριτήριο αυτό φαίνεται να μη συνεκτιμά τη πιθανή περίπτωση μεταβολών στη σύνθεση της ομάδας μετά την ανάθεση της μελέτης. Κατά την άποψη της Ο.Κ.Ε. αντί της κρίσης της αποτελεσματικότητας των επί μέρους προσώπων της ομάδας, θα

ήταν ορθότερη η εκτίμηση του μελετητικού φορέα στο σύνολό του.

Επίσης στην παράγραφο 12γ προβλέπεται ότι η Προϊσταμένη Αρχή μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή της να ακυρώσει το αποτέλεσμα αν ο συναγωνισμός δεν ήταν επαρκής ή αν υφίστανται βάσιμες ενδείξεις ότι υπήρξε συνεννόηση των διαγωνιζομένων για την αποφυγή του πραγματικού συναγωνισμού.

Ο όρος «βάσιμες ενδείξεις» περιέχει στοιχεία υποκειμενισμού και μπορεί να οδηγήσει σε δικαστικές εμπλοκές.

Άρθρο 7

Διαδικασία ανάθεσης της οριστικής μελέτης

Ισχύει η παρατήρηση του άρθρου 6 σχετικά με το δεύτερο κριτήριο ανάθεσης. Επίσης, στην παράγραφο 6 αναφέρεται, προφανώς εκ παραδρομής, ότι η βαρύτητα του κριτηρίου της οικονομικής προσφοράς είναι είκοσι τοις εκατό αντί για τριάντα.

Στην παράγραφο 10 αναφέρεται ότι «οικονομικές προσφορές οι οποίες υπερβαίνουν κατά 20% την κατά το άρθρο 7 παρ. 2γ προεκτιμώμενη αμοιβή των ανατιθέμενων σταδίων, απορρίπτονται ως μη συμφέρουσες για τον κύριο του έργου και η συνολική προσφορά θεωρείται απαράδεκτη».

Η Ο.Κ.Ε. προτείνει την καθιέρωση κατώτατου ορίου για την οικονομική προσφορά.

Άρθρο 8

Συμφωνίες-πλαίσιο

Με την καθιέρωση του θεσμού των συμφωνιών-πλαίσιο εγκυμονεί ο κίνδυνος

νος πολλές υπηρεσίες να επιχειρούν καταχρηστικά τη μόνιμη πρόσληψη ενός μελετητικού σχήματος που θα καλύπτει τα κενά τους και με τον τρόπο αυτόν μελέτες που αντιστοιχούν σε πτυχία μικρών τάξεων θα εκπονούνται από ανώτερα, με πρόσχημα μία αρχική προεκτίμηση που θα αφορά ένα αφηρημένο αντικείμενο. Με τον τρόπο αυτόν, θα γενικευθεί και θα απλοποιηθεί το γνωστό φαινόμενο της μονοπώλησης μίας αναθέτουσας αρχής από συγκεκριμένους μελετητές. Επιπρόσθετα δημιουργούνται κενά για την ίδια τη διαδικασία της ανάθεσης όπως τι είδους τεχνική έκθεση θα υποβάλει ο υποψήφιος και πως θα δώσει δεσμευτική οικονομική προσφορά επί αγνώστου αντικειμένου.

Άρθρα 8, 10, 12, 13, 15

Στα ζητήματα των συμφωνιών πλαίσιο (άρθρο 8), της ανάθεσης με διαπραγμάτευση (άρθρο 10), των δημοσιεύσεων (άρθρα 12 και 13), του ελέγχου της καταλληλότητας (ποιοτικής επιλογής) των υποψηφίων (άρθρο 15) και των προϋποθέσεων και της διαδικασίας σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων, προτείνεται, βάσει των παρατηρήσεων της γενικής αξιολόγησης, η ρητή αναφορά στις ρυθμίσεις του κοινοτικού δικαίου.

Άρθρο 14

Δικαίωμα συμμετοχής σε διαγωνισμούς

Στην παρ.1 αναφέρεται ότι «δικαιούνται να συμμετέχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων και των οργανισμών δημοσίου δικαίου, εφόσον είναι εγγεγραμμένα στις κατά νόμο απαιτούμενες τάξεις και κατηγορίες του Μητρώου Μελετητών ή του Μητρώου Εταιρειών Μελετητών, που τηρούνται από το Υπουργείο Περι-

βάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων». Η δυνατότητα μία **εταιρεία μελετών** να είναι συγχρόνως και **οργανισμός του δημοσίου**, δηλ. και αναθέτουσα αρχή πέραν του αθέμιτου ανταγωνισμού, δημιουργεί στρεβλώσεις και εύλογες ανησυχίες για το πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την καταστράτηγηση της εφαρμογής του Σχ/Ν.

Στην παρ.2 ορίζεται ότι στους διαγωνισμούς ανάθεσης σύμβασης παροχής υπηρεσιών για τις οποίες δεν τηρούνται στην Ελλάδα μητρώα, η συμμετοχή επιτρέπεται σε ημεδαπά, φυσικά ή νομικά, πρόσωπα, με βάση τα αναφερόμενα στην προκήρυξη προσόντα, εφόσον δεν είναι γραμμένα στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Η υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο θα πρέπει να επεκταθεί και στις συμβάσεις παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών είτε με τη δημιουργία ανεξάρτητου μητρώου για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, είτε με την προσθήκη ειδικής κατηγορίας στο μητρώο μελετητών.

Άρθρο 21

Επιτροπή Διαγωνισμού

Εισάγεται ο όρος «τεχνικοί υπάλληλοι». Θα πρέπει να δίνονται τα χαρακτηριστικά τους τα οποία θα πρέπει να είναι αντιστοίχων προσόντων και γνώσεων με τους διαγωνισμούς που καλούνται να εξετάσουν.

Άρθρο 39

Εγγραφή στα Μητρώα. Κατηγορίες - Πιστοποιητικά

Αρμόδια Υπηρεσία

Στην παρ. 3 ορίζονται οι προϋποθέσεις εγγραφής και τα ασυμβίβαστα των

εταιρειών μελετών στο οικείο μητρώο. Επιπλέον κατοχυρώνεται ότι οι μετοχές των μελετητικών εταιρειών είναι οπωσδήποτε ονομαστικές και καθορίζεται ότι το εταιρικό μερίδιο αποθανόντος μελετητή πρέπει οπωσδήποτε να περιέλθει σε μελετητή.

Πέραν των πιθανών συνταγματικών εμπλοκών και αντιθέσεων με το Κοινωνικό δίκαιο, ουσιαστικά η διάταξη αυτή καταργεί την επιχειρηματική πλευρά της παροχής υπηρεσιών την ίδια ακριβώς στιγμή που επιχειρείται η ευθυγράμμιση με τις κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών.

Δεν θα είναι συμφέρον για τους μελετητές να επενδύσουν σε μία Εταιρεία η οποία θα είναι ασφυκτικά περιορισμένη από την νομοθεσία και της οποίας η μετοχή δεν θα έχει καμία αξία. Ενώ δεν θα υπάρχει η δυ-

νατότητα εισαγωγής Εταιρείας Μελετών στο χρηματιστήριο, ώστε να αντλήσει κεφάλαια για δραστηριότητες στην Ελλάδα ή το εξωτερικό. Παράλληλα, οι κληρονόμοι μετόχου μελετητικής εταιρείας, η οποία μάλιστα πιθανόν να διαθέτει και σοβαρά πάγια στοιχεία όπως π.χ. κτίρια, υποχρεωτικά χάνουν την κυριότητα της κληρονομιάς τους, χάνουν επίσης το δικαίωμα να εισπράττουν μέρισμα και απομακρύνονται από την Εταιρεία και την περιουσία τους.

Το επιχείρημα ότι οι εταιρείες θα πρέπει να ανήκουν μόνο σε μελετητές για να διατηρήσουν την επιστημονική ανεξαρτησία τους καταρρίπτεται διότι μόνον η οικονομική αυτοτέλεια εξασφαλίζει την ανεξαρτησία του μελετητή.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Νικόλαος Αναλυτής

Στην Ολομέλεια της 8ης Δεκεμβρίου 2004 παρέστησαν τα κάτωθι Μέλη
της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αναλυτής Νικόλαος

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ

Κεφάλας Χαράλαμπος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.

Πολίτης Δημήτρης
Γ.Σ.Ε.Ε

Λιόλιος Νικόλαος
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.

Α' ΟΜΑΔΑ

Αλέπης Μιχάλης
Πρόεδρος Δ.Σ. Σ.Α.Τ.Ε.
Αντζινάς Νικόλαος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Ντουνούμης Γεώργιος
Μέλος Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
σε αναπήρωση του
Ασημακόπουλου Δημητρίου
Προέδρου Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Γκοτσόπουλος Χρήστος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
Ζαχαρέλης Σταύρος
Εκπρόσωπος Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Κουτσιβίτου Αναστασία
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.
Σκορίνης Νικόλαος
Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.
Στεφάνου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Σ.Ε.Β.
Τσατήρης Γεώργιος
Ένωση Ελληνικών Τραπεζών
Χαντζαρίδης Κωνσταντίνος
Εκπρόσωπος Ε.Σ.Ε.Ε.
Χασιώτης Νικόλαος
Εκπρόσωπος Ένωσης
Ελλήνων Εφοπλιστών

Β' ΟΜΑΔΑ

Αυγητίδης Ελευθέριος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Βουλγαράκης Δημήτριος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Σπανού Δέσποινα
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπήρωση του
Βρεττάκου Ηλία
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Μπούρχας Κωνσταντίνος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Ηλιόπουλος Ηλίας
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Κουτσιμπογιώργος Γεώργιος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Γ.Σ.Ε.Ε.
Λαιμός Στέφανος
Γ.Σ.Ε.Ε.
Ξενάκης Βασίλειος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Παπαντωνίου Κωνσταντίνος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Αποστολόπουλος Αναστάσιος
Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
σε αναπήρωση του
Παπασπύρου Σπύρου
Προέδρου Α.Δ.Ε.Δ.Υ.
Πεπόνης Εμμανουήλ
Γ.Σ.Ε.Ε.
Πλευράκης Μιχάλης
Γ.Σ.Ε.Ε.
Μπάρλος Αλέξανδρος
Γ.Σ.Ε.Ε.
σε αναπήρωση του
Πολυζωγόπουλου Χρήστου
Προέδρου Γ.Σ.Ε.Ε.
Τούσης Αθανάσιος
Γ.Σ.Ε.Ε.

Γ' ΟΜΑΔΑ

Βουμβουλάκης Μιχαήλ
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
Γωνιωτάκης Γεώργιος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.
Καφύρας Χαράλαμπος
Μέλος Γ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
σε αναπήρωση του
Καραμίχα Τζανέτου
Προέδρου Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
Σωτηρίου Ιωάννης
Εκπρόσωπος Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
σε αναπήρωση του
Κοιμήση Απόστολου
Εκπροσώπου Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
Κουκουλάκης Ζαχαρίας
Μέλος Δ.Σ. ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.
Λίτσος Φώτης
Μέλος Δ.Σ. ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.
Σχινάς Θεόδωρος
Εκπρόσωπος Δικηγορικού
Συλλόγου Αθηνών
Τσανικλίδης Φώτης
Εκπρόσωπος ΓΕΩ.Τ.Ε.Ε.
Τσεμπερλίδης Νικόλαος
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕ.Π.ΚΑ.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Γρηγόριος Παπανίκος

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ & ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το έργο και τη λειτουργία της Ο.Κ.Ε. είναι στη διάθεσή σας το Τμήμα Δημοσίων & Διεθνών Σχέσεων της Επιτροπής, υπό τη διεύθυνση της Δρος Μάρθας Θεοδώρου.

Τηλ.: (210) 9249510-2, Fax: (210) 9249514, e-mail: iproke@otenet.gr